

دستور جلسه شماره (۱)
عنوان: پیگیری موضوع ساماندهی دستفروشان و ممانعت از بساط گستری
مرجع طرح موضوع: اتاق اصناف ایران
تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۰/۱۰/۲۲
تعداد صفحات دستور جلسه: ۲ صفحه
تعداد پیوست‌ها: _
شرح موضوع: براساس ماده ۱۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰ "شهرداری‌ها موظفند به منظور بالا بردن امکان دسترسی تولیدکنندگان کوچک و متوسط ایرانی به بازار مصرف و ایجاد امنیت برای فروشندگان کم سرمایه با استفاده از زمینهای متعلق به خود و یا وزارت راه و شهرسازی، مکان‌های مناسبی برای عرضه کالاهای تولید داخل آماده نمایند و بر مبنای قیمت تمام شده به صورت روزانه، هفتگی و ماهانه به متقاضیان عرضه کالاهای ایرانی اجازه دهند. آیین نامه اجرائی این ماده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارتخانه های راه و شهرسازی و کشور و نمایندگان شورای عالی استان‌ها و شورای اصناف کشور تهیه می‌شود و پس از تصویب هیأت وزیران به شهرداری‌های سراسر کشور ابلاغ می‌گردد." هدف از تصویب این ماده قانونی، بالا بردن امکان دسترسی تولیدکنندگان کوچک و متوسط ایرانی به بازار مصرف و ایجاد امنیت برای فروشندگان کم سرمایه و ساماندهی این امر بوده است، لیکن حتی پس از تصویب و ابلاغ این قانون و آیین نامه این ماده مصوب ۱۳۹۴، طبق اظهارات فعالان اقتصادی ایرادات و مشکلاتی در اجرا وجود دارد: ۱. بساط گستری و دستفروشی در معابر و فضاهای عمومی یکی از بزرگترین مشکلات پیش روی جامعه و به ویژه اصناف است که در زمان شیوع کرونا تشدید شده و اصناف را با خسارت‌های فراوان مواجه ساخته است. ۲. ساماندهی دستفروشی و بساط گستری فقط به صورت مقطعی و در ایام شب عید هر سال در دستور کار برخی از دستگاه‌های مسئول قرار می‌گیرد. ۳. دستگاه‌های مسئول از جمله شهرداری‌های سراسر کشور، وزارت صنعت و معدن و تجارت اقدام ملموس و چشمگیری در راستای اجرای این ماده قانونی انجام نداده‌اند. ۴. در گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق ایران تحت عنوان "پایس احکام قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در اردیبهشت ۱۴۰۰"، در خصوص این ماده قانونی تصریح شده است که وزارت کشور و دبیرخانه‌های شهرداری‌های کلان شهرها، اطلاعات مورد نیاز برای محاسبه این شاخص را ارائه نکرده‌اند و اطلاعاتی در مورد ایجاد سامانه مندرج در آیین نامه جهت ثبت اطلاعات دریافت نشده است. ۵. دستورالعمل ساماندهی دستفروشی به منظور جلوگیری از مشکلات عدیده برای مدیریت شهری و ساماندهی پدیده دستفروشی و ایجاد یکپارچگی و هماهنگی بین شهری با استناد به قوانین و مقرراتی از جمله ماده (۱۱) قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی ^۱

^۱ کلیه شهرداریها موظفند به تناسب تعداد و تنوع کسب و کار خانگی، مکانهای مناسبی را (بازار محلی موقت) برای عرضه محصولات صاحبان مشاغل مذکور، به صورت دوره‌ای در روزهای مشخص هفته، تأمین نمایند.

ماده (۸۵) قانون نظام صنفی و آیین نامه اجرایی آن^۲، ماده ۱۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار توسط وزارت کشور تدوین و ابلاغ گردید ولی اظهارات اتاق اصناف ایران، این دستورالعمل نیز اجرایی نشده و اقدامی در این خصوص صورت نپذیرفته است. ۶. در آخرین گزارش مرکز پژوهش های مجلس در مورد عملکرد قانون بهبود در خصوص اجرای ماده ۱۶ (منتشر شده در سال ۱۳۹۶) چنین آمده که حکم مندرج در ماده ۱۶ و آیین نامه اجرایی آن که به تصویب هیات وزیران رسیده است، تاکنون اجرا نشده است. البته برخی از شهرداری ها بازار روزهای سنتی را برای ارائه محصولات کوچک مهیا کرده اند اما اجرای ماده ۱۶ نیازمند برنامه ریزی و هماهنگی بیشتر بین نهادهای مربوط است.

در این ارتباط در تاریخ ۱۴۰۰/۳/۲۴ جلسه کارگروهی در دبیر خانه شورای گفت گوی دولت و بخش خصوصی با حضور نمایندگان اتاق اصناف ایران، مسئولین شرکت شهربان و حریم بان (شهرداری)، مدیرعامل ساماندهی صنایع و مشاغل (شهرداری)، مدیرمرکز آمار و اطلاعات اقتصادی اتاق ایران، رئیس دبیرخانه مجمع شهرداران کلان شهر های ایران (شهرداری)، سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور و مرکز اصناف و بازرگانان وزارت صمت تشکیل شد.

فخاریان مدیرعامل شرکت ساماندهی در این جلسه اظهار داشت که در حال حاضر در تهران ۴۲ مرکز روزبازار و حدود سه مرکز شب بازار داریم. در این مرکز ما ۶۰۰۰ دستفروش را ساماندهی کرده ایم و کلا در تهران ۱۳۰۰۰ دستفروش داریم.

فتاحیان (مدیرعامل شرکت شهربان) گفت در بحث ساماندهی مسائل مختلفی وجود دارد که باید تفکیک شود. مشاغل سیار و مزاحم، مامورین اجرایی، رفع سد معبر، شهربان، حریم بان و معبربان. در سال ۹۷ به تعداد ۲۵۰۰۰ دستفروش داشتیم که در سال ۹۹ این رقم به ۱۴۵۰۰ نفر رسید که کاهش قابل توجهی داشته است، ولی ۶۰ درصد بساط گستران خود اصناف هستند. لذا دو مطلب باید مورد توجه قرار گیرد. اول دولت موظف به ارائه زمینی شود که برای دستفروش ها کاربری داشته باشد. (زمین های کوچک محلی - حتی اجاره ای باشد سوله هم در صورت امکان تهیه شود). دوم اتاق اصناف ایران پای کار بیاید و همچنین سامانه مشترکی بین اتاق اصناف و سایر دستگاه ها ایجاد شود.

مرادی رئیس دبیرخانه مجمع شهرداران کلانشهر های ایران معتقد بود که در قانون و آیین نامه ملاحظات جامعه شناختی لحاظ نشده است.

در پایان این جلسه مقررگردید دستگاه های ذی ربط اقدامات خود را جهت اجرای این قانون به دبیرخانه شورای گفت و گو گزارش کنند، لیکن این اقدام از سوی دستگاه های ذیربط صورت نپذیرفت و با عنایت به پیگیری مجدد اتاق اصناف ایران، مقرر شد موضوع اجرای ماده ۱۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در ساماندهی دستفروشان و ممانعت از بساط گستری و همچنین رسیدگی و نظارت بر عملکرد دستگاه های اجرایی متولی مذکور در آیین نامه ماده ۱۶ قانون بهبود و دستورالعمل وزارت کشور از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت راه و شهرسازی، شهرداری ها، در دستور کار رسیدگی توسط دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی قرار گیرد.

^۲ برگزاری روز بازارهای جمعی واحدها یا افراد صنفی براساس آئین نامه ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیات عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.